

ANMELDELSE

En flik av dress-stoff fra Sjølingstad Uldvarefabrik rekonstruert av Schmidt, Haik w/ og ansatte ved veveriet i Mandal, i tillegg til flere foto fra serien Til De Forente Ullvarefabriker av Franz Schmidt og Fin Serck-Hanssen.

Kunsthåndverk som historie og som protest

UTSTILLING

«Aktiv materie»

Kunstnere: Marianne Heier (installasjon/performance) og Franz Schmidt (tekstil)

Sted: Bomuldsfabriken Kunsthall, Arendal

Tid: Står til 2. juni 2019

Aktiv materie på Bomuldsfabriken Kunsthall er et samarbeid mellom Marianne Heier og Franz Schmidt. Utstillingen belyser tekstilindustri fra ulike innfallsvinkler som politikk, historisk dokumentasjon, litteratur og estetikk.

Det første som slår en, er at dette ikke er en tradisjonell utstilling der kunstverkene formidler alene. Første sal er preget av montere med rik dokumentasjon fra norsk tekstilhistorie: tekstilprøver fra Sjølingstad Uldvarefabrik, trådsneller fra Sandes Uldvarefabrik, og utklipp fra aviser, fargekart og mønstre. Veggene er preget av fotografier av nedlagte fabrikker, som sammen med de historiske dokumentene, gir rommet et preg av forfall og nostalgi. Vi ser inn i en verden som ikke lenger finnes, den er museal og forgjengelig. Mot dette dokumentariske bakteppet agerer de to kunstnerne med egne intervensjoner; Marianne Heier

FRIDA FORSGREN

ANMELDER
frida.forsgren@uia.no

Har doktorgrad i kunsthistorie og jobber som førsteamanuensis ved Institutt for religion, historie og filosofi ved Universitetet i Agder. Hun har forsket på italiensk renessanse, amerikansk modernisme og arbeider nå med norsk samtidskunst.

med installasjoner og Franz Schmidt med tekstilarbeid.

SKREDDER OG KUNSTNER

Franz Schmidt er herreskredder, kunstner og forsker med variert arbeidserfaring fra norsk tekstilindustri, og i denne utstillingen ser vi tydelig hvordan han kombinerer sine ulike roller. I serien Til De Forenede Ullvarefabriker er han sammen med Fin Serck-Hanssen dokumentarfotograf. Her formidler de mennesketomme, skarpe fotografiene innblikk inn i historien til fabrikkene og arkivene fra Ålgård veveri. Så veksler han plutselig uttrykk i sal B.

Her henger Schmidts monumentale tekstilverk med dress-stoff fra Sjølingstad Uldvarefabrik som en lang, bølgende bevegelse i rommet. Det mørke stoffet med sine sjatteringer og ulike materielle kvaliteter gir liv og energi til historiene i de døde fotografiene.

I neste sal tar Schmidt oss videre inn i selve materialet. På veggene i sal C og D monterer han plagg sydd av stoffer fra Sjølingstad, kombinert med bomull og lin fra Japan og Litauen. Plaggene har hemper som gjør at de kan monteres på veggene som objekter snarere enn bruksgjenstander,

noe som knytter plaggene tett til det museale og dokumentariske.

Det mest rørende verket til Schmidt er utvalget han gjør fra Dagboken til veversken Malli Berge som arbeidet på Ålgård fabriker i det meste av sitt voksne liv. I Dagboken av Malli Berge forteller hun om arbeidet på fabrikk, og drømmen om å kunne leve av å skrive. Dette sterke livsbeviset slår en sterk gnist inn i utstillingen som ofte blir vel faktabasert.

UNDERTRYKKER

Marianne Heiers bidrag i utstillingen er mer politiske og agitatoriske.

Verket Ikaros består av steiner med ulike politiske slogans, lik de demonstranter kaster mot sine motstandere. I videoarbeidet O refererer hun til feministiske kjernetekster mens myke pelskåper fyller rommet. Og i Models problematiserer hun moteindustriens skjønnhetsidealer. Heiers prosjekt synes å være at tekstilindustrien har vært både kvinneundertrykkende og klasseundertrykkende, en tanke som kulminerer i verket «Onepercenter» (2015) som finner sted i et eiendomsutviklerbyrå i Barcode.

Kapitalismen er her skildret som en upersonlig, monoton, maskulin tilstand som utfordres av en kvinnelig, organisk og estetisk kraft.

At utstillingen er montert i den gamle tekstilfabrikken Bomuldsfabriken, som selv har gjennomgått forvandling fra fabrikk til kunsthall, forsterker tilstedeværelsen av historien. Utstillingen er en fascinerende dokumentasjon av norsk tekstilhistorie, samtidig som den får oss til å gruble på hvordan vi forholder oss til fortidens objekter.

Framfor alt er det Schmidts bølgende ullvev som best får frem estetikk i Aktiv materie – her makter selve den kunstneriske bearbeidelsen å formidle historien om en rik håndverkstradisjon.

Foto fra serien Til De Forente Ullvarefabriker av Franz Schmidt og Fin Serck-Hanssen, samt Marianne Heiers IKAROS.